

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра менеджменту та адміністрування

ТРАЧ ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 336.1:338

**ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА, НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «ТЕРА»**

Спеціальність 073 – Менеджмент

АВТОРЕФЕРАТ
наукової роботи на здобуття кваліфікації магістра

Тернопіль – 2018

Робота виконана на кафедрі менеджменту та адміністрування факультету економіки та менеджменту Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент

Шведа Наталія Михайлівна,

кафедра менеджменту та адміністрування
факультету економіки та менеджменту
Тернопільського національного технічного
університету імені Івана Пулюя

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент

Дудкін Павло Дмитрович,

кафедра управління інноваційною діяльністю та
сферою послуг факультету економіки та
менеджменту Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя

Захист відбудеться «26» грудня 2018 р. о 9⁰⁰ год. на засіданні екзаменаційної комісії у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя

Науковий керівник

Н. М. Шведа

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми зумовлена тим, що в сучасних економічних умовах більшість підприємств мають дуже складне фінансове становище. Проте на діяльність підприємства негативно впливають не лише фактори зовнішнього середовища, а й відсутність відповідного рівня фінансової стійкості підприємства. Позитивні значення показників фінансової стійкості є підґрунтям для нормального функціонування підприємств і поступового зростання їх економічного потенціалу. Управління фінансовою стійкістю є одним із основних елементів фінансового менеджменту на підприємстві, необхідною передумовою стабільного розвитку підприємства. Для цілісності господарської системи підприємства є актуальним прийняття економічних рішень стосовно передбачення управління доходами та витратами, рухом активів, капіталу й грошових потоків, управління структурою капіталу та іншими аспектами його діяльності.

Отже, саме зараз, у період економічної та політичної кризи нашої держави основним із завдань будь-якого підприємства виступає забезпечення та управління його фінансовою стійкістю, що вимагає виявлення шляхів її підвищення.

Необхідність теоретично обґрунтувати та методично забезпечити пошук шляхів вдосконалення управління фінансовою стійкістю зумовила актуальність проблеми та вибір теми дипломної магістерської роботи.

Об'єктом написання дипломної магістерської роботи є приватне акціонерне товариство «ТерА».

Предметом дослідження виступає фінансова стійкість підприємства.

Мета написання дипломної магістерської роботи – дослідити шляхи підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю ПрАТ «ТерА».

Мета реалізується через виконання наступних дослідницьких завдань:

- дослідити теоретико-методологічні засади фінансової стійкості та управління нею;
- надати комплексну характеристику діяльності ПрАТ «ТерА», ретельно дослідивши його економічну діяльність та фінансову стійкість;
- розробити конкретні рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовою стійкістю.

Для вирішення питань розробки шляхів вдосконалення управління фінансовою стійкістю в досліджуваній організації були використані сучасні **методи** розрахунку економічної ефективності їх впровадження. У процесі дослідження використано загальнонаукові і спеціальні методи: системного та логічного аналізу, метод експертного опитування, порівняння і узагальнення, методи економічного і статистичного аналізу сучасного стану розвитку машинобудування України, трендового прогнозування.

Джерела дослідження. Питання управління фінансовою стійкістю є об'єктом вивчення великого кола як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Основою досліджень теоретичних аспектів цього поняття виступають праці таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як Балабанов І.Т., Лахтіонова Л.А., Савицька Г.В., Родіонова В.М., Федотова М.О., Кривицька О.Р., Баканов М.І., Бариленко В.І., Бланк І.А., Бочаров В.В., Родіонова В.М., Федотова М.О., Коробов М.Я., Поляк Г.Б., Павловська О.В., Фролова Т.О., Старостенко Г.Г., Мірко Н.В., Цал-Цалко Ю.С., Уткін Є.А., Стоянова О.С. і багатьох інших, якими запропоновано безліч методів, моделей і методик аналізу та управління фінансовою стійкістю підприємства. Окрім цього, інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативні документи, інформація державних органів статистики, звітно-статистичні дані ПрАТ «ТерА».

Практичне значення полягає в тому, що теоретичні висновки та практичні рекомендації, зроблені у роботі, сформовані та обґрунтовані з урахуванням наявних виробничих потужностей та динаміки основних фінансових показників діяльності ПрАТ «ТерА» і можуть бути використані в удосконаленні управління фінансовою стійкістю організації. Розроблені пропозиції є раціональними, актуальними і доцільними, являють собою результат дипломної магістерської роботи й будуть впроваджені у виробничо-господарську діяльність ПрАТ «ТерА».

Наукова новизна дипломної магістерської роботи полягає в дослідженні теоретико-методичних засад, розробленні практичних рекомендацій та обґрунтуванні економічного ефекту пропозицій, спрямованих на вдосконалення управління фінансовою стійкістю підприємства.

Апробація результатів дослідження. Основні положення дипломної магістерської роботи доповідались та отримали позитивну оцінку на Міжнародній науково-технічній конференції „Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій“ до 100 річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам'яті Івана Пулюя (100 річчя з дня смерті), 22-24 травня 2018.

Структура й обсяг дипломної магістерської роботи. Дипломна магістерська робота складається зі вступу, восьми розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 178 сторінки комп'ютерного тексту, вона містить 32 таблиці і 21 рисунок, 10 додатків, список використаних джерел із 89 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, предмет та об'єкт, методи та інформаційну базу дослідження, а також подано структуру роботи.

У першому розділі «Теоретичні основи оцінювання фінансової стійкості підприємства» вивчено суть фінансової стійкості підприємства, досліджено фактори, що впливають на фінансову стійкість, визначено основні етапи оцінки фінансової стійкості.

Результати проведених досліджень дозволяють стверджувати, що в ринкових умовах господарювання основою «виживання» й стабільного становища підприємства є його стійкість, зокрема фінансова. Фінансова стійкість підприємства – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх пасивів і активів у внутрішньому й зовнішньому середовищах, які постійно змінюються, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість.

Стійкість підприємства можна поділити на декілька видів. Зокрема, стосовно підприємств вона може бути: залежно від факторів, що впливають на неї – внутрішньою і зовнішньою, загальною (цінвою), фінансовою.

Аналіз стійкості фінансового стану на ту чи іншу дату дає змогу відповісти на питання: наскільки правильно підприємство керувало фінансовими ресурсами протягом періоду, який був попереднім цій даті. Важливо, щоби стан фінансових ресурсів відповідав потребам розвитку підприємства, оскільки недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства і нестачі у нього коштів для розвитку виробництва, а лишки – перешкоджати розвитку, обтяжувати витрати підприємства зайвими запасами та резервами.

Здатність підприємства своєчасно проводити платежі, фінансувати свою діяльність спрямовану на розширення, переборювати непередбачені потрясіння та підтримувати свою платоспроможність свідчить про його стійкий фінансовий стан, і навпаки.

На фінансову стійкість підприємства впливають різні фактори, які частково чи повністю залежать від підприємства. Їх можна класифікувати за рівнем виникнення (внутрішні і зовнішні) та за ступенем значущості (чинники I рівня, II рівня і III рівня).

До найбільш суттєвих зовнішніх факторів, які формують фінансову стійкість підприємства відносять: становище підприємства на ринку товарів та послуг; економічні умови господарювання; платоспроможний попит споживачів; економічна та фінансово-кредитна політика законодавчої й виконавчої влади; соціальна та екологічна ситуація в суспільстві тощо. Але специфіка зовнішніх факторів полягає в тому, що підприємство не має можливості їх корегувати. Саме тому основний акцент в управлінні фінансовою стійкістю підприємства має бути спрямований на внутрішні фактори, тобто ті фактори, які повною мірою залежать від самого підприємства.

Визначальними внутрішніми факторами впливу є: склад та структура майна і фінансових ресурсів, включаючи запаси й резерви; розмір оплаченого статутного капіталу; структура продукції чи послуг, які випускаються підприємством, її частка в загальному платоспроможному попиті; галузева належність суб'єкта господарювання.

Базові чинники, або чинники I рівня — це узагальнюючі чинники, які є результатом впливу чинників II та III рівня і виступають генератором взаємодії більш дрібних чинників. До

базових чинників відносять: стадію життєвого циклу підприємства; фазу економічного розвитку системи.

Похідні чинники (II рівня) є результатом дії основоположних (базових) чинників. До їх складу належать: демографічна ситуація; соціальна та податкова політика держави; середній рівень доходів населення; загальний рівень стабільності; грошово-кредитна політика; стратегія управління активами та капіталом; стратегія управління грошовими потоками.

Деталізуючими чинниками (III рівня) виступають: рівень інфляції, рівень конкуренції, стратегія управління ризиком, склад та структура активів. За допомогою їх з'ясовують і деталізують механізм впливу на фінансовий стан підприємства чинників II рівня.

Слід зазначити, що всі вищеперераховані фактори тісно взаємопов'язані, але їхній вплив на фінансову стійкість підприємства – різний, тобто одні можуть впливати негативно, а інші – позитивно.

Аналіз фінансової стійкості підприємства можна розподілити на два етапи: 1. Оцінювання фінансової стійкості – розрахунок відносних та абсолютних показників, що ґрунтуються на порівнянні активів та їх джерел фінансування; 2. Оцінювання запасу фінансової стійкості – аналіз критичного обсягу реалізації та зони безпеки

У другому розділі «Дослідження фінансової стійкості ПрАТ «ТерА» проведено вивчення характеристики ПрАТ «ТерА», а також проаналізовано його фінансову стійкість, зокрема розраховано абсолютні показники та визначено тип фінансової стійкості досліджуваного підприємства, досліджено відносні показники фінансової стійкості ПрАТ «ТерА», оцінено запас фінансової стійкості і безпечності товариства.

ПрАТ «ТерА» спеціалізується на випуску різноманітних кондитерських виробів. Його кондитерські традиції здавна відомі в Україні та за її межами і давно встигли зарекомендувати себе з найкращої сторони. Відмінний смак і висока якість продукції, турбота про інтереси споживача – ось риси, які поєднує в собі колектив фабрики.

Протягом 2015-2017 років на ПрАТ «ТерА» зростали чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, собівартість реалізованої продукції та валовий прибуток, а чистий прибуток спадав і в 2017 році перетворився на збиток у сумі 788 тис. грн., що негативно характеризує товариство. Протягом досліджуваного періоду у товаристві зменшувалась чисельність працівників, хоча середня зарплата зростала, що пов'язано із зростанням мінімальної зарплати в Україні.

Протягом аналізованого періоду бачимо зміни в розмірі дебіторської та кредиторської заборгованості товариства, де пік зростання припадає на 2016 рік, а в 2017 році відбувається спад на 4,2 і 18,6 % відповідно. Всі досліджувані зміни відбиваються на рентабельності продукції ПрАТ «ТерА»: протягом досліджуваного періоду відбувається її падіння і в 2017 році рентабельність зі знаком «мінус».

Як свідчать розрахунки, ПрАТ «ТерА» протягом аналізованого періоду знаходиться в кризовому фінансовому стані, тобто не має можливості покрити запаси власним капіталом. Окрім того, можна сказати, що підприємство перебуває на межі банкрутства. Керівництву підприємства необхідно негайно з'ясувати причини такого стану, розробляти заходи щодо відтворення фінансової стійкості. Необхідно спрямовувати дії на обґрунтоване зменшення запасів і затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах.

Аналіз сукупності всіх відносних показників фінансової стійкості ПрАТ «ТерА» дає змогу зробити висновок, що підприємство не має достатньої фінансової стійкості, хоча спостерігається незначне зростання коефіцієнтів автономії і фінансової стійкості в динаміці.

Розрахунки свідчать про зростання запасу фінансової стійкості ПрАТ «ТерА» за маржинальним аналізом в 2016 році, в наступному періоді його значення зменшилось. Наведені аналітичні розрахунки дозволяють дійти висновку, що досягнення беззбиткового обсягу продажу і зони безпечності залежать від управління постійними витратами підприємства, питомої ваги змінних витрат в сумі валових витрат та на одиницю продукції, а також рівня цін та обсягів виробництва продукції.

ПрАТ «ТерА» протягом аналізованого періоду має добрий запас фінансової стійкості щодо основної операційної діяльності, без урахування доходів і витрат від інших видів діяльності. Проте їхнім впливом не можна нехтувати, бо безконтрольне витрачання коштів у вигляді фінансових та інших витрат може призвести до значного скорочення очікуваних фінансових результатів від звичайної діяльності. Тому слід постійно слідкувати за порогом рентабельності та запасом фінансової стійкості.

У третьому розділі «Підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю на ПрАТ «ТерА» було запропоновано ряд заходів, спрямованих на зміцнення фінансової стійкості досліджуваного підприємства.

Для покращення управління фінансовою стійкістю пропонуємо заходи, що містять в собі управління доходами та витратами, як складовими управління прибутком підприємства, зокрема впровадження нового виду продукції – круасанів та купівлю вантажного автомобіля для перевезення продукції товариства на склад в м. Київ. Окрім того, пропонуємо збільшити розмір резервного фонду товариства.

Круасан – традиційний для французької та австрійської кухонь невеликий хлібо-булочний кондитерський виріб у формі півмісяця з начинкою або без. Його випікаються з листового тіста, до складу якого входять пекарські дріжджі і вершкове масло (жирність масла має бути не меншою за 82%), що робить круасан доволі калорійним і жирним. Круасани можуть бути як без начинки, так і з різноманітним наповненням. Пропонуємо спочатку почати випічку круасанів з вишневою і полуничною начинкою, а потім з шоколадною.

Для впровадження випікання круасанів пропонуємо закупити технологічну лінію, вартість якої з доставкою з м. Дніпра становить 1349800 грн. На лінії працюватиме 3 людини. Для забезпечення потреби у коштах на лінію підприємство скористається частково власними коштами та візьме кредит в розмірі 900 тис. грн. під 21 % річних на 3 роки.

Річна програма випуску круасанів складатиме 203,4 тони. Собівартість продукції - 48,99 грн./кг. Прогнозована ціна реалізації круасанів (з ПДВ) – 70,55 грн/кг. Проект доцільно реалізувати, бо показники чистої теперішньої вартості та індекс прибутковості відповідають нормі, а інвестиції окупляться за 1 рік 2 місяці.

Резервний капітал є важливою складовою власного капіталу будь-якого суб'єкта господарювання, адже його розмір у взаємозв'язку з іншими фінансово-економічними показниками вказує на ефективність управління підприємством. Основне призначення резервів полягає в забезпеченні виконання захисної функції власного капіталу підприємства. Підприємства можуть спрямовувати на покриття збитків усі види резервів, а також за певних обставин – статутний капітал.

Для акціонерних товариств величина мінімального розміру резервного капіталу становить 15% статутного капіталу. Для ПрАТ «ТерА» на даний момент резервний капітал дорівнює 50 тис. грн. Саме тому ми пропонуємо здійснювати щорічні відрахування до резервного капіталу у розмірі не менше 5 % від величини отриманого прибутку, щоб досягти зазначеного рівня – 265,5 тис. грн. Збільшення резервного фонду допоможе підприємству підвищити фінансову стійкість та дозволить зменшити розміри збитків підприємства шляхом спрямування коштів з резервів.

В ПрАТ «ТерА» в 2017 році суттєво зросли витрати збуту в зв'язку з відкриттям філії в м. Києві. Для доставки продукції товариство орендувало автомобіль із водієм. Проте при відкритті філії товарорух був порівняно невисокий. Товариство робить все для того, щоб закріпитись на ринку м. Києва та Київської області. Тому можна прогнозувати, що з часом транспортні витрати тільки будуть зростати. Тому ми пропонуємо купити вантажний автомобіль для перевезення продукції.

На даний момент у ПрАТ «ТерА» недостатньо власних обігових коштів для купівлі даного автомобіля. Однак, є можливість придбати автомобіль на умовах лізингу.

Річна економія для ПрАТ «ТерА» на транспортних витратах в зв'язку із придбанням власного вантажного автомобіля становитиме 87069,4 грн.

Окрім цього, підприємство може надавати транспортні послуги стороннім організаціям (наприклад по маршруту «Київ-Тернопіль»). Річний чистий прибуток від надання транспортних послуг стороннім організаціям при умові дотримання тільки маршруту «Київ-Тернопіль» 1 раз в тиждень становитиме 54630,68 грн., відповідно термін окупності автомобіля 4,9 років. Проте зі зростанням частоти поїздок термін окупності проекту зменшиться.

У четвертому розділі «Спеціальна частина» проаналізовано основні показники розвитку харчової промисловості та досліджено нормативно-правову базу, що регулює діяльність ПрАТ «ТерА».

Результати проведених досліджень дозволяють стверджувати, що харчова промисловість є однією із провідних галузей вітчизняної економіки. Вона безпосередньо задіяна в забезпеченні продовольчої безпеки держави, формуванні її експортного потенціалу й здатна позитивно впливати на динаміку економічного зростання України.

Як засвідчують дані з 2007 по 2009 роки результативність галузі знижувалася в середньому на 3-6% щорічно, внаслідок негативного впливу світової фінансової кризи на економіку України загалом та на діяльність підприємств харчової промисловості зокрема. З 2009 по 2012 роки приріст в обсягах виробництва складав щорічно 1-3 %. За останні 4 роки динаміка обсягів виробництва була нестабільною. Спади виробничої діяльності спостерігалися у 2013 та 2015 роках, зростання виробництва – у 2014 та 2016 роках.

Діяльність ПрАТ «ТерА» регулюють такі документи: 1) Цивільний кодекс України; 2) Господарський кодекс України; 3) Закон України «Про акціонерні товариства»; 4) інші законодавчі акти України; 5) статут товариства.

Фактично в своїй діяльності будь-яке підприємство повинне опиратись на статут. Проте перевагу в регулюванні діяльності ПрАТ «ТерА» має чинне законодавство. В статуті товариства вказано, що при наявності протиріч між нормами статуту та чинним законодавством України перевага надається діючим нормам, викладеним у правових актах України.

У п'ятому розділі «Обґрунтування економічної ефективності» здійснено розрахунок ефективності впровадження у виробництво нового виду продукції – круасанів, визначено необхідність збільшення розміру резервного фонду товариства, обґрунтовано доцільність купівлі вантажного автомобіля для перевезення продукції товариства на спрогнозовано обсяги збуту та прибутки товариства після запровадження рекомендованих удосконалень.

У шостому розділі «Охорона праці» визначено завдання підприємства в галузі охорони праці, здійснено загальний аналіз стану охорони праці та пожежної безпеки на підприємстві, запропоновано рекомендації для поліпшення умов і охорони праці й пожежної безпеки.

У сьомому розділі «Безпека в надзвичайних ситуаціях» розглянуто визначення та реалізацію можливостей роботи об'єкта економіки в умовах радіоактивного, хімічного, бактеріологічного (біологічного) забруднення (зараження), досліджено організацію фінансування заходів з ліквідації наслідків НС суб'єктами господарювання, відшкодування збитків постраждалим.

У восьмому розділі «Екологія» проаналізовано законодавчі функції органів управління природоохоронною діяльністю та склад органів управління в галузі екології і їх основні функції.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, у представленій дипломній магістерській роботі досліджено теоретичні засади і практичні аспекти управління фінансовою стійкістю підприємства, а також розроблено проектні пропозиції щодо підвищення фінансової стійкості.

Встановлено, що в ринкових умовах господарювання основою «виживання» й стабільного становища підприємства є його стійкість, зокрема фінансова. Фінансова стійкість підприємства – це здатність суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу своїх пасивів і активів у внутрішньому й зовнішньому середовищах, які постійно змінюються, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість.

На фінансову стійкість підприємства впливають різні фактори, які частково чи повністю залежать від підприємства. Їх можна класифікувати за рівнем виникнення (внутрішні і зовнішні) та за ступенем значущості (чинники I рівня, II рівня і III рівня). Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів та джерел їх фінансування.

Слід зазначити, що всі вищеперераховані фактори тісно взаємопов'язані, але їхній вплив на фінансову стійкість підприємства – різний, тобто одні можуть впливати негативно, а інші – позитивно.

Аналіз фінансової стійкості підприємства можна розподілити на два етапи: 1. Оцінювання фінансової стійкості – розрахунок відносних та абсолютних показників, що ґрунтуються на порівнянні активів та їх джерел фінансування; 2. Оцінювання запасу фінансової стійкості – аналіз критичного обсягу реалізації та зони безпеки.

ПрАТ «ТерА» спеціалізується на випуску різноманітних кондитерських виробів. Його кондитерські традиції здавна відомі в Україні та за її межами і давно встигли зарекомендувати себе з найкращої сторони. Відмінний смак і висока якість продукції, турбота про інтереси споживача – ось риси, які поєднує в собі колектив фабрики.

Протягом 2015-2017 років на ПрАТ «ТерА» зростали чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, собівартість реалізованої продукції та валовий прибуток, а чистий прибуток спадав і в 2017 році перетворився на збиток у сумі 788 тис. грн., що негативно характеризує товариство. Протягом досліджуваного періоду у товаристві зменшувалась чисельність працівників, хоча середня зарплата зростала, що пов'язано із зростанням мінімальної зарплати в Україні.

Протягом аналізованого періоду бачимо зміни в розмірі дебіторської та кредиторської заборгованості товариства, де пік зростання припадає на 2016 рік, а в 2017 році відбувається спад на 4,2 і 18,6 % відповідно.

Всі досліджувані зміни відбиваються на рентабельності продукції ПрАТ «ТерА»: протягом досліджуваного періоду відбувається її падіння і в 2017 році рентабельність зі знаком «мінус».

Як свідчать розрахунки, ПрАТ «ТерА» протягом аналізованого періоду знаходиться в кризовому фінансовому стані, тобто не має можливості покрити запаси власним капіталом. Окрім того, можна сказати, що підприємство перебуває на межі банкрутства. Керівництву підприємства необхідно негайно з'ясувати причини такого стану, розробляти заходи щодо відтворення фінансової стійкості. Необхідно спрямовувати дії на обґрунтоване зменшення запасів і затрат, поповнення власних оборотних коштів та прискорення обертання капіталу в поточних активах.

Аналіз сукупності всіх відносних показників фінансової стійкості ПрАТ «ТерА» дає змогу зробити висновок, що підприємство не має достатньої фінансової стійкості, хоча спостерігається незначне зростання коефіцієнтів автономії і фінансової стійкості в динаміці.

Розрахунки свідчать про зростання запасу фінансової стійкості ПрАТ «ТерА» за маржинальним аналізом в 2016 році, в наступному періоді його значення зменшилось. Наведені аналітичні розрахунки дозволяють дійти висновку, що досягнення беззбиткового обсягу продажу і зони безпечності залежать від управління постійними витратами підприємства, питомої ваги змінних витрат в сумі валових витрат та на одиницю продукції, а також рівня цін та обсягів виробництва продукції.

ПрАТ «ТерА» протягом аналізованого періоду має добрий запас фінансової стійкості щодо основної операційної діяльності, без урахування доходів і витрат від інших видів діяльності. Проте їхнім впливом не можна нехтувати, бо безконтрольне витрачання коштів у вигляді фінансових та інших витрат може призвести до значного скорочення очікуваних фінансових результатів від звичайної діяльності. Тому слід постійно слідкувати за порогом рентабельності та запасом фінансової стійкості.

Для ПрАТ «ТерА» з метою покращення управління фінансовою стійкістю пропонуємо такі заходи, як впровадження нового виду продукції – круасанів та купівлю вантажного автомобіля для перевезення продукції товариства на склад в м. Київ. Окрім того, пропонуємо збільшити розмір резервного фонду товариства з метою покриття збитків в майбутньому.

Круасан – традиційний для французької та австрійської кухонь невеликий хлібо-булочний кондитерський виріб у формі півмісяця з начинкою або без. Його випікаються з листкового тіста, до складу якого входять пекарські дріжджі і вершкове масло (жирність масла має бути не меншою за 82%), що робить круасан доволі калорійним і жирним. Круасани можуть бути як без начинки, так і з різноманітним наповненням. Ми пропонуємо спочатку почати випічку круасанів з вишневою і полуничною начинкою, а потім з шоколадною.

Для впровадження випікання круасанів пропонуємо закупити технологічну лінію, вартість якої з доставкою з м. Дніпра становить 1349800 грн. На лінії працюватиме 3 людини. Для

забезпечення потреби у коштах на лінію підприємство скористається частково власними коштами та візьме кредит в розмірі 900 тис. грн. під 21 % річних на 3 роки.

Річна програма випуску круасанів складає 203,4 тони. Собівартість продукції - 48,99 грн./кг.

Прогнозована ціна реалізації круасанів (з ПДВ) – 70,55 грн/кг. Початкові інвестиції будуть відшкодовані за приблизно за 1 рік 2 місяці.

Резервний капітал є важливою складовою власного капіталу будь-якого суб'єкта господарювання, адже його розмір у взаємозв'язку з іншими фінансово-економічними показниками вказує на ефективність управління підприємством. Основне призначення резервів полягає в забезпеченні виконання захисної функції власного капіталу. Підприємства можуть спрямовувати на покриття збитків усі види резервів, а також за певних обставин – статутний капітал.

Для акціонерних товариств величина мінімального розміру резервного капіталу становить 15% статутного капіталу, проте для ПрАТ «ТерА» його розмір становить лише 50 тис. грн. Саме тому ми пропонуємо здійснювати щорічні відрахування до резервного фонду у розмірі не менше 5 % від величини отриманого прибутку, щоб досягти зазначеного рівня. Збільшення резервного фонду допоможе підприємству вдосконалити управління фінансовою стійкістю та дозволить зменшити розміри збитків підприємства.

В ПрАТ «ТерА» в 2017 році суттєво зросли витрати збуту в зв'язку з відкриттям філії в м. Києві. Для доставки продукції товариство орендувало автомобіль із водієм. Проте при відкритті філії товарорух був порівняно невисокий. Товариство робить все для того, щоб закріпитись на ринку м. Києва та Київської області. Тому можна прогнозувати, що з часом транспортні витрати тільки будуть зростати. Тому ми пропонуємо купити вантажний автомобіль для перевезення продукції. Окрім цього, підприємство може надавати транспортні послуги стороннім організаціям (наприклад по маршруту «Київ-Тернопіль»).

На даний момент у ПрАТ «ТерА» недостатньо власних обігових коштів для купівлі даного автомобіля. Однак, є можливість придбати автомобіль на умовах лізингу.

Річна економія для ПрАТ «ТерА» на транспортних витратах в зв'язку із придбанням власного вантажного автомобіля становитиме 87069,4 грн. Річний чистий прибуток від надання транспортних послуг стороннім організаціям при умові дотримання тільки маршруту «Київ-Тернопіль» 1 раз в тиждень становитиме 54630,68 грн. відповідно термін окупності автомобіля 4,9 років. Проте з зростанням частоти поїздок термін окупності автомобіля зменшиться.

Список опублікованих праць за темою дипломної магістерської роботи

1. Трач О. Фінансова стійкість як основа успішного підприємства / Оксана Трач, Наталія Шведа // Матеріали Міжнародної науково-технічної конференції „Фундаментальні та прикладні проблеми сучасних технологій“ до 100 річчя з дня заснування НАН України та на вшанування пам'яті Івана Пулюя (100 річчя з дня смерті), 22-24 травня 2018. — Т. : ТНТУ, 2018. — С. 336–337. — (Економічні та соціальні аспекти нових технологій).

АНОТАЦІЯ

Трач О.В. Обґрунтування ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства, на прикладі ПрАТ «ТерА» [Рукопис]: дипломна робота на здобуття кваліфікації магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент»/ Оксана Володимирівна Трач; ТНТУ. – Тернопіль: [б. в.], 2018. – 178 с.

Магістерська робота: 178 с., 21 рис., 32 табл., 10 додатків, 89 літературних джерел.

Об'єктом дослідження є ПрАТ «ТерА».

Метою роботи є підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства.

Методи дослідження – системного, факторного та логічного аналізу, метод експертного опитування, порівняння і узагальнення, методи економічного і статистичного аналізу, трендове прогнозування.

Запропоновано шляхи підвищення ефективності управління фінансовою стійкістю ПрАТ «ТерА», що включають проекти з впровадження у виробництво нового виду продукції, збільшення розміру відрахувань до резервного фонду, а також закупівля додаткових автомобілів для доставки продукції підприємства.

Результати проведеного дослідження рекомендовані для впровадження в діяльність ПрАТ «ТерА».

Ключові слова: фінансова стійкість, оцінка фінансової стійкості, ефективність, резервний фонд, харчова промисловість.

SUMMARY

Trach O.V. Substantiation of financial stability management efficiency at PJSC "TerA" [Manuscript]: Master's thesis work majoring in specialty 073 "Management" / Oksana Volodymyrivna Trach; TNTU. - Ternopil: [b. in.], 2018. - 178 p.

Master's thesis: 178 pp., 21 fig., 32 tables, 10 applications, and 89 literary sources.

The object of research is PJSC "TerA".

The aim of the work is to increase the efficiency of financial stability management of the enterprise.

Methods of research cover the system, factor and logical analysis, method of expert survey, comparison and generalization, methods of economic and statistical analysis, trend forecasting.

The ways of increasing the efficiency of financial stability management of PJSC "TerA" are proposed, including an introduction new product types, increasing the amount of deductions to the reserve fund, as well as the purchasing of additional cars for the products delivery.

The results of the conducted research are recommended for introduction in activity of PJSC "TerA".

Key words: financial stability, financial stability estimation, efficiency, reserve fund and food industry.